

Sygn. akt VIGC 236/16

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 21 grudnia 2016 r.

Sąd Okręgowy w Rzeszowie VI Wydział Gospodarczy

w składzie następującym:

Przewodniczący: SSO Anna Harmata

Protokolant: Małgorzata Florek

po rozpoznaniu w dniu 7 grudnia 2016 r. w Rzeszowie

na rozprawie

sprawy z powództwa: G. S. (1)

przeciwko: S. D. (1), Przedsiębiorstwu Budownictwa (...) SA w G.

o zapłatę

1. zasądza od pozwanych S. D. (1) i Przedsiębiorstwa Budownictwa (...) SA w G. solidarnie na rzecz powoda G. S. (1) kwotę 73.235,00 zł (słownie: siedemdziesiąt trzy tysiące dwieście trzydzieści pięć złotych) z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od kwot:

- 38.635,10 zł od dnia 1 października 2015r. do dnia zapłaty,

- 34.599,90 zł od dnia 7 stycznia 2016r. do dnia zapłaty,

2. zasądza od pozwanego Przedsiębiorstwa Budownictwa (...) SA w G. na rzecz powoda G. S. (1) dalszą kwotę 47.724,00 zł (słownie: czterdzieści siedem tysięcy siedemset dwadzieścia cztery złote) z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia 7 stycznia 2016r. do dnia zapłaty,

3. oddala powództwo w pozostałym zakresie,

4. zasądza od powoda G. S. (1) na rzecz pozwanego S. D. (1) kwotę 3 387,77 zł tytułem zwrotu kosztów procesu,

5. zasądza od pozwanych S. D. (1) i Przedsiębiorstwa Budownictwa (...) SA w G. solidarnie na rzecz powoda G. S. (1) kwotę 9 081,22 zł tytułem zwrotu kosztów procesu,

6. zasądza od pozwanego Przedsiębiorstwa Budownictwa (...) SA w G. na rzecz powoda G. S. (1) dalszą kwotę 6 054,14 zł tytułem zwrotu kosztów procesu.

Sygn. akt VI GC 236/16

UZASADNIENIE

wyroku z dnia 21 grudnia 2016 roku

Pozwem w sprawie powód G. S. (1) prowadzący działalność gospodarczą pod firmą Firma Handlowo – Produkcynno - Usługowa (...) G. S. (1) wniósł o zasądzenie od pozwanych: S. D. (1) prowadzącego działalność gospodarczą pod firmą PPHU (...) oraz Przedsiębiorstwa Budownictwa (...) S.A. z siedzibą w G. solidarnie kwoty 120 959,00 zł z ustawowymi

odsetkami od kwoty 38 635,10 zł do dnia 1 października 2015 roku oraz od kwoty 82 323,90 zł od dnia 7 stycznia 2016 roku do dnia zapłaty wraz z kosztami procesu.

W uzasadnieniu dla niniejszego powód podał, że (...) S.A. w W. (inwestor) zlecił Przedsiębiorstwu Budownictwa (...) S.A. w G. realizację zadania inwestycyjnego, tj. robót budowlanych, budowlano-montażowych i instalacyjnych dla podstacji trakcyjnej PT P. (zlokalizowanej na linii kolejowej E30, działka nr (...) P. gmina N.). (...) S.A. w G. (główny wykonawca) część prac powyższej inwestycji zlecił S. D. (1) PPHU (...) (podwykonawcy), który z kolei usługi elektryczne zlecił powodowi (dalszemu podwykonawcy). Powód wskazał, że w dniu 21 maja 2015 roku otrzymał do wyceny od pozwanego S. D. (1) przedmiar z zakresem prac, dotyczący wykonania instalacji elektrycznej wraz z uziomem kratowym wewnątrz budynku podstacji PT P.. Powód przygotował wycenę na kwotę 140.000 zł netto, zaś pozwany 9 lipca 2015 roku powierzył powodowi przedmiotowe prace (zlecenie nr (...)). Po rozpoczęciu prac zaistniała potrzeba wykonania - prac dodatkowych na terenie podstacji P., tj. uziomu także na zewnątrz budynku, ogrodzenia oraz instalacji odgromowej na dachu budynku. Na ten zakres (...) SA zawarł z pozwanym S. D. (1) Aneks nr (...) do umowy głównej, obejmujący prace dodatkowe, a następnie prace te zostały ustnie zlecone powodowi przez S. D. (1). Powód przedstawił S. D. (1) wycenę tych prac na kwotę 90.000 zł netto. Następnie w dniu 22 sierpnia 2015 roku otrzymał od strony pozwanej (reprezentowanej przez W. B.) drogą mailową do podpisania umowę nr (...) na całość prac (objętych zleceniem z dnia 9 lipca 2015 roku oraz prac dodatkowych) na łączną kwotę 230.000 zł netto. Przedmiotową umowę podpisał i przekazał pozwanemu S. D. (1), nie otrzymując podpisanego egzemplarza zwrotnego. Powód wskazał, iż wykonał w całości wszystkie zlecone prace tj. objęte zleceniem z dnia 9 lipca 2015 roku i prace dodatkowe (uziom zewnętrzny kratowy) i z tego tytułu wystawił S. D. (1) faktury: VAT nr (...) na kwotę 198.030 zł brutto (I etap robót) i nr (...) na kwotę 84.870 zł brutto (II etap). Łącznie 230.000 zł netto. Powyższe należności nie zostały zapłacone w całości, albowiem S. D. (1) zakwestionował zlecenie prac dodatkowych. Powód podał, iż z faktury nr (...) z dnia 31.08.2015r. na kwotę 198 030 zł brutto do zapłaty pozostaje 39 830 zł, resztę pozwany zapłacił; z faktury nr (...) z dnia 22.12.2015r. na kwotę 84 870 zł brutto do zapłaty pozostało 84 870 zł. Łącznie do zapłaty pozostało 124.700 zł odjąć 3% kaucji tj. 3.741 zł. Zgodnie z umową powód miał jako zabezpieczenie odjąć od wartości faktur : 7% tytułem kaucji , która miała być zwrócona po bezusterkowym odbiorze końcowym przedmiotu umowy i 3% tytułem kaucji , która miała zostać zwrócona powodowi po okresie gwarancji. Ponieważ końcowy odbiór nastąpił powód nie odjął od należnego wynagrodzenia wartości 7% , a odjął 3% tytułem kaucji . Tym samym wartość roszczenia objętego pozwem wyniosła 39 830 zł + 84 870 zł tj łącznie 124 700 – 3% tj. 3741 co dało kwotę 120 959 zł.

W dniu 27 maja 2016 roku tutejszy Sąd wydał nakaz zapłaty w postępowaniu upominawczym. Od ww. nakazu zapłaty sprzeciw wnieśli pozwani.

Pozwany A..1) S. D. (2) prowadzący działalność gospodarczą pod firmą PPHU (...) wniósł o oddalenie powództwa w całości do niego wraz zasądzeniem od powoda kosztów postępowania.

Pozwany zarzucił, iż na mocy umowy z dnia 9 lipca 2015 roku powód zobowiązał się do wykonania na rzecz pozwanego instalacji elektrycznych wraz z uziomem kratowym wewnętrznym i zewnętrznym w zamian za wynagrodzenie ryczałtowe w wysokości 140 000,00 zł netto.; zarzucając ponadto brak umocowania W. B. (2) do działania imieniu pozwanego S. D. (1), a w konsekwencji brak zlecenia powodowi przez niego wykonania prac dodatkowych o wartości 90.000,00 zł netto; umocowanie W. B. (2) do działania w imieniu pozwanego (...), a tym samym zlecenie przez głównego wykonawcę powodowi prac dodatkowych o wartości 90.000,00 zł netto.

Według pozwanego D. zakres prac powoda obejmował wykonanie uziomu zewnętrznego i wewnętrznego, co wynika z treści umowy z dnia 9 lipca 2015 roku i projektu technicznego stanowiącego integralną część umowy za cenę ryczałtową. Zaprzeczył, aby zlecał wykonanie prac dodatkowych powodowi o wartości 90.000,00 zł netto, w jakikolwiek sposób: czy to ustnie czy pisemnie czy też osobiście lub działając przez pełnomocnika. O takim zleceniu nie świadczył również Aneks nr (...) podpisany przez pozwanego W. B. (2) nie jest jego pracownikiem i w żadnej korespondencji kierowanej do powoda nie informował, że działa w imieniu pozwanego. Fakt przesłania przez W. B. (2) do powoda projektu umowy, opiewającej na kwotę wynagrodzenia 230.000,00 zł netto nie był pozwanemu znany, umowa nie była przez niego uzgadniana ani akceptowana. Nigdy też nie potwierdził wartości wykonanych przez

powoda prac na kwotę 230.000,00 zł netto. W. B. (2) pełnił funkcję kierownika budowy z ramienia (...). Nawet zatem jeśli uznać, że zlecił on powodowi wykonanie prac dodatkowych o wartości 90.000,00 zł, to w ocenie pozwanego działał wówczas w imieniu (...). Pozwany oświadczył, iż zapłacił na rzecz powoda łącznie kwotę 158.200,00 zł, co w całości wyczerpało roszczenia wynikające z umowy z dnia 9 lipca 2015 roku, przy czym pozwany zatrzymał kwotę 14.000,00 zł tytułem kaucji zabezpieczającej (w wysokości 10 % kwoty wynagrodzenia netto).

Pozwany - Przedsiębiorstwo Budownictwa (...) S.A. z siedzibą w G. - wniósł o oddalenie powództwa w całości, zasądzenie od powoda na swoją rzecz kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego wg norm przepisanych.

Pozwany zarzucił brak legitymacji biernej po swojej stronie, z uwagi na niespełnienie przesłanki solidarnej odpowiedzialności określonej w art. 647¹ k.p.c. oraz brak zasadności roszczeń powoda z uwagi na fakt, że ustalone pomiędzy powodem a pozwanym S. D. (1) wynagrodzenie było określone jako wynagrodzenie ryczałtowe. Pozwany zakwestionował wartość robót dodatkowych na kwotę 90.000,00 zł.

Pozwany zarzucił, że powód nigdy nie został mu zgłoszony jako podwykonawca, nigdy nie wyraził zgody na podwykonawstwo powoda względem pozwanego S. D., nie została przedstawiona mu jakakolwiek pisemna umowa pomiędzy powodem a pozwanym S. D.. Ponadto pozwany (...) SA zarzucił, że zawarta w dniu 9 lipca 2015 roku pomiędzy powodem a pozwanym S. D. umowa określała wynagrodzenie w kwocie 140.000,00 zł jako wynagrodzenie ryczałtowe i dodatkowe wynagrodzenie nie jest powodowi należne.

W ustosunkowaniu się do zarzutów zawartych w sprzeciwach powód w piśmie procesowym z dnia 20 lipca 2016 roku (k.248) zaprzeczył jakoby zlecenie z dnia 9 lipca 2015 roku za cenę 140 000 zł netto zawierało roboty dotyczące uziomu kratowego zewnętrznego, zakresu tych prac nie obejmował również przedmiar. Według powoda W. B. (2) był umocowany do wszelkich czynności związanych z realizacją umowy z głównym wykonawcą (...), a do realizacji tej umowy konieczne było zlecenie poszczególnych robót podwykonawcom, w tym korespondowania z nimi, czy wykonywania odbioru tych usług. W ocenie powoda W. B. (2) działał w stosunku do powoda jako pełnomocnika pozwanego D., który dotychczas nie kwestionował czynności wykonanych w jego imieniu przez W. B. (2). Pozwany E. wyraził zgodę na powoda jako podwykonawcę pozwanego S. D. i była to czynna zgoda dorozumiana. O wiedzy E. co do osoby podwykonawcy oraz zakresu wykonywanych przez niego robót świadczyły treść notatek z narad koordynacyjnych, korespondencja email pomiędzy stronami postępowania w tym przesłanie pozwanemu E. umowy nr (...).

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

W dniu 2 czerwca 2015 roku Przedsiębiorstwo Budownictwa (...) S.A. w S. zawarło umowę na wykonanie robót budowlanych nr (...)z podwykonawcą PPHU (...), której przedmiotem było wykonanie robót budowlanych pn. „Budowa podstacji trakcyjnej wykonanie robót budowlanych, budowlano – montażowych i instalacyjnych dla jednego obiektu zasilania sieci trakcyjnej, podstacji trakcyjnej PT P., zlokalizowanego na linii kolejowej E30; działka nr (...) obręb P. gmina N..”

Dowód: umowa z dnia 2 czerwca 2015 roku k. 230-234

Tego samego dnia tj. 2 czerwca 2015 roku S. D. (1) udzielił pełnomocnictwa W. B. (2) do reprezentowania S. D. (1) i jego firmy w sprawach związanych z negocjowaniem warunków umowy, z firmą (...) na obiekcie objętym ww. umową, oraz podejmowania wszelkich czynności dotyczących realizacji umowy, w tym w szczególności podpisywania protokołów odbioru, dokonywania ustaleń związanych z wykonywaniem prac, wydawania poleceń służbowych, do odbioru materiałów i usług, negocjowania i zawierania ewentualnych zmian umowy.

Na mocy ww. pełnomocnictwa W. B. (2) nie miał upoważnienia do zlecania prac podwykonawcom i zawierania z nimi umów czy też zmiany w tym rozszerzenia zakresu prac zleconych wcześniej podwykonawcy.

Dowód: pełnomocnictwo z dnia 2 czerwca 2015 roku k. 22; zeznania świadka W. B. (2) k. 333

(...) zlecił pełnienie funkcji kierownika budowy W. B. (2). W ramach pełnionej funkcji W. B. (2) posiadał ustne przyzwolenie od (...) na negocjowanie i wyszukiwanie podwykonawców oraz osób niezbędnych do wykonania zlecenia. Nie posiadał jednak upoważnienia do zlecenia podwykonawcom prac czy zawierania z nimi umów.

Dowód: zlecenie z dnia 1 września 2015 roku k. 209-210.; zeznania świadka W. B. (2) k. 333

Część prac objętych umową z (...) nr (...), S. D. (1) zlecił dalszemu podwykonawcy G. S. (1) prowadzącemu działalność gospodarczą pod firmą Firma Handlowo – Produkcyjno – Usługowa (...) G. S. (1). W tym celu działający imieniem S. W. B. przesłał w dniu 21 maja 2015 roku powodowi G. S. (1) za pośrednictwem poczty elektronicznej przedmiar z zakresem prac - do wyceny, dotyczący wykonania instalacji elektrycznej z uziomem kratowym wewnętrznym budynku podstacji PT P.. Przedmiar nie obejmował uziomu zewnętrznego. W. B. (2) wyraźnie określił, iż kosztorys ma dotyczyć zakresu wynikającego z przedmiaru, tj. bez uziomu zewnętrznego tj. ściśle określonego fragmentu prac elektrycznych.

Dowód: wiadomość e-mail z dnia 21 maja 2015 roku wraz z przedmiarem robót k. 10-13; zeznania świadka W. B. (2) k. 334; zeznania świadka W. Z. k. 343

Powód przygotował kosztorys ofertowy w określonym wyżej zakresie, odpowiadający przesłanemu mu przedmiarowi.

W dniu 9 lipca 2015 roku zleceniem (...) S. D. (1) zlecił G. S. (1) wyceniony zakres prac, ujęty w zleceniu jako wykonanie instalacji elektrycznych według projektu wraz z uziomem kratowym w budynku podstacji PT P.. Załącznikiem do zlecenia był projekt techniczny, zakresem pomocniczym przedmiar. Strony ustaliły kwotę ryczałtową tytułem wynagrodzenia na 140 000,00 zł. Płatności miały nastąpić przelewem na rachunek Wykonawcy, w terminie 30 dni od dnia dostarczenia Zamawiającemu prawidłowo wystawionej faktury VAT. Zabezpieczeniem wykonania umowy była kaucja zabezpieczająca w wysokości 10% wartości zlecenia.

Dowód: kosztorys ofertowy 14-20; zlecenie (...)z dnia 09 lipca 2015 roku k. 21; projekt realizowany przez konsorcjum wraz z załącznikami k. 89-208; zeznania świadka W. B. (2) k. 334

W trakcie realizacji inwestycji zaistniała potrzeba wykonania prac dodatkowych –zewnętrznego uziomu kratowego (instalacji odgromowej, instalacji na terenie podstacji, uziomu ogrodzenia). Wobec powyższego w korespondencji z dnia 22 lipca 2015 roku W. B. (2) zwrócił się do powoda G. S. (1) z prośbą o doliczenie do zlecenia uziomu kratowego.

W dniu 27 lipca 2015 roku powód przygotował kosztorys obejmujący dodatkowo zleczone roboty. Po negocjacjach z W. B. (2) ustalono kwotę robót dodatkowych na 90 000, 00 netto. Negocjacje odbywały się za przyzwoleniem i za wiedzą pozwanego (...), którego imieniem działał kierownik kontraktu Z. M., który telefonicznie skontaktował się z prezesem zarządu (...) A. M. (1) oraz a także pracownikiem biura zarządu (...). Obaj oni znali dotychczasowy zakres prac G. S. (1), Z. M. poinformował ich o zlecanych G. S. zakresie prac dodatkowych oraz wysokości wynagrodzenia z tego tytułu. Niniejsze zostało zaakceptowane przez w/w w tym prezesa zarządu (...) A. M. (1), który stwierdził, iż jeżeli S.D. za roboty te G. S. nie zapłaci, to E. kwotę tą mu ureguluje.

Dowód: korespondencja e- mail z dnia 22 lipca 2015 roku k. 23; kosztorys z dnia 27 lipca 2015 roku k. 25; zeznania świadka W. B. (2) k. 335, k. 345, k.346; zeznania świadka Z. M. k. 339, k. 345; zeznania świadka W. Z. k. 343; zeznania świadka P. K. k. 344, zeznania reprezentanta pozwanego A. M. k- 409

W dniu 25 sierpnia 2015 roku powód G. S. (1) otrzymał od W. B. (2) projekt umowy nr (...)/r/ (...) w zakresie prac: wykonanie instalacji elektrycznych wraz z uziomem kratowym według projektu wykonawczego, z sugestią jej wydrukowania oraz podpisania. Wynagrodzenie za wykonanie instalacji elektrycznej wraz z uziomem kratowym oraz instalacją masztów odgromowych budynku wskazano na kwotę 230 000,00 zł, na którą to kwotę składała się 140 000 zł (z dotychczasowego zlecenia) oraz 90 000 zł (ustalona przez W. B. za roboty dodatkowe). Zabezpieczeniem wykonania umowy było pobranie przez Zamawiającego kaucji w wysokości 10%, która miała zostać zwrócona

wykonawcy w następujący sposób: 7% po bezusterkowym odbiorze końcowym przedmiotu umowy; 3% po okresie gwarancji. Projekt tej umowy został przesłany przez W. B. (2) bez wiedzy pozwanego S. D. (1). O jej treści dowiedział się od powoda G. S. (1), który przedstawił mu rzeczoną umowę do podpisu. Umowa nie została podpisana przez S. D. (1), który powoływał się na brak środków pieniężnych od (...) na prace dodatkowe.

Dowód: korespondencja e- mail z dnia 25 sierpnia 2015 roku k. 28; umowa nr (...) k. 29-32; zeznania świadka W. B. (2) k. 336, 337; zeznania świadka Z. M. k. 339

Wówczas powyższy problem został zgłoszony przez powoda G. S. (1) w bezpośredniej rozmowie telefonicznej z prezesem (...) A. M. (1), który poprosił o przekazanie dokumentacji dotyczącej zobowiązań pozwanego S. D. (1) wobec powoda i zapewnił o uregulowaniu należności za prace dodatkowe. Na przełomie sierpnia/września 2015 roku powód przekazał W. S. (1) (pracownikowi (...)) na budowie w miejscowości B. żądane dokumenty (zlecenie z 9.07.2015r., projekt umowy przesłanej mailem dnia 25.08.2015r. faktury). Dokumenty te W. S. następnie przekazał A. M. (1).

Dowód: zeznania świadka W. S. (1), zeznania świadka A. M. (1) k- 407- 410.

Celem rozwiązania tej sytuacji dla umożliwienia uregulowania G. S. (1) zapłaty za dodatkowe roboty, E. i S. D. (1) podjęli rozmowy, których wynikiem był podpisanie w dniu 2.10.2015r. aneksu nr (...) do umowy (...), na mocy którego (...) (Wykonawca) zlecił, a S. D. (1) (Podwykonawca) przyjął do realizacji wykonanie uziomu kratowego na terenie podstacji PT P. (par. 2) , przy zwiększeniu wynagrodzenia o kwotę 50 000 zł. Na etapie spisywania tej umowy E. z S. D. był w sporze co do zakresu zleconego S. D., E. bowiem był zdania, iż uziom zewnętrzny należał do pierwotnego zleconego S. D. zakresu i winien on pokryć wartość dodatkowego zlecenia G. S. (1) w kwocie 90 000 netto. Kompromisowo strony ustaliły, że E. zwiększy wartość wynagrodzenia S. D. o kwotę 50 000 zł i wartość tą S. D. zapłaci G. S. tytułem części ustalonej między nimi do pokrycia przez (...).

Dowód: aneks nr (...) z dnia 2.20.2015 roku k. 27; zeznania świadka Z. M. , W. S. k- 408, zeznania w charakterze strony A. M. k- 412 A.

W trakcie przebudowy podstacji trakcyjnej PT P. miały miejsce Narady Koordynacyjne, w których brali udział przedstawiciele Inwestora głównego, podwykonawców oraz dalszych podwykonawców- w tym powód G. S. (1) jako kierownik robót elektrycznych.

Dowód: listy obecności stanowiące załączniki do Notatek z Narady Koordynacyjnej k. 53-64

Powód wykonał w całości prace objęte zleceniem z dnia 9 lipca 2015 r. jak i prace dodatkowe (wykonanie uziomu zewnętrznego) na przełomie września i października 2015 roku. Później miały miejsce jeszcze prace poprawkowe i usterkowe. W dniu 15 grudnia 2015 roku inwestor (...) S.A. Oddział w W. – Usługi Zakład (...) odebrał prace wykonane na obiekcie inwestycyjnym Podstacja Trakcyjna P..

W dniu 22 grudnia 2015 roku miał miejsce odbiór robót wykonanych przez powoda G. S. (1). Protokół odbioru podpisany został przez W. B. (2) oraz G. S. (1). Zamawiający nie zgłaszał żadnych zastrzeżeń zarówno co do prac głównych jak i dodatkowych.

Dowód: protokół obioru wykonanych robót k. 42; protokół odbioru końcowego k. 33-36; protokół przekazania dokumentacji powykonawczej k. 37; zeznania świadka W. B. (2) k. 336, 337

Z tytułu wykonanych prac, powód w dniu 31 sierpnia 2015 roku wystawił pozwanemu S. D. (1) fakturę VAT nr (...) na kwotę 161 000 zł netto, 198,030 zł brutto (I etap budowy). Kolejna faktura nr (...) została wystawiona przez powoda w dniu 22 grudnia 2015 roku i obejmowała kwotę 69 000 netto , 84 870,00 zł brutto (II etap budowy). Powyższe faktury łącznie opiewały na kwotę 230 000, 00 zł netto, 282 900, 00 brutto.

Dowód: faktury VAT k. 39, 41.

W dniach 9 grudnia 2015 roku, 25 lutego 2016 roku oraz 25 lutego 2016 roku G. S. (1) kierował pisma bezpośrednio do (...), wnosząc o rozliczenie należności za wykonane prace na podstacji PT P.. W odpowiedzi na powyższe (...) w piśmie z dnia 12 lutego 2016 roku poinformował powoda o braku podstaw do solidarnej odpowiedzialności (...) z S. D. za nieregulowane należności wynikające z umowy z dalszym podwykonawcą. Pismo o zbieżnej treści zostało również skierowane do podwykonawcy PPHU (...). Kolejnym pismem z dnia 11 marca 2016 roku (...) wezwał podwykonawcę do wyjaśnienia sytuacji dotyczących roszczeń o zapłatę kierowanych do (...) przez dalszych podwykonawców ((...) G. S. (1) oraz (...) M. B.).

Dowód: korespondencja z dnia 9 grudnia 2015 roku k. 43; korespondencja z dnia 25 lutego 2016 roku k. 44; pismo z dnia 12 lutego 2016 roku k. 235; pismo z dnia 4 marca 2016 roku k. 236; pismo z dnia 11 marca 2016 roku k. 237; korespondencja e- mail k. 252

W dniu 31 marca 2016 roku pozwany S. D. (1) obciążony został karą umowną w wysokości 120 000,00 zł z tytułu powierzenia wykonania części robót objętych umową (...) na rzecz dalszych podwykonawców ((...) G. S. (1) oraz (...) M. B.) bez akceptacji głównego wykonawcy oraz z tytułu braku lub nieterminowej zapłaty wynagrodzenia na ich rzecz.

Dowód: pismo z dnia 31 marca 2016 roku k. 239; nota księgowa nr (...) k. 240

Pismem z dnia 19 kwietnia 2016 roku skierowanym do: (...) S.A. w W., (...) S.A. oddział (...), Przedsiębiorstwa Budownictwa (...) S.A. w G. oraz S. D. (1) prowadzącego działalność gospodarczą pod nazwą PPHU (...) w D. do zapłaty kwoty 39 830,00 zł tytułem części należności z faktury F (...) oraz całości faktury F (...) na kwotę 84 870,00 zł.

Dowód: pismo z dnia 19 kwietnia 2016 roku k. 47

W dniu 20 kwietnia 2016r. odbyło się spotkanie z udziałem przedstawiciela inwestora, S. D. (1) oraz przedstawicieli E. tj. A. M. i W. S., w wyniku którego strony ustaliły, iż S. D. wyraża zgodę na zapłatę przez E. jemu przysługujących należności od E. na rzecz podwykonawców m.inn. (...) G. S. (1). W celu rozliczenia i umożliwienia wypłaty S. D. miał dostarczyć E. umowy cesji z podwykonawcami, w tym umowę zawartą pomiędzy S. D., a G. S. (cesjonariuszem). Umowy innych podwykonawców zostały zawarte i dostarczone, umowa z G. S. nie została zawarta i w związku z tym nie została dostarczona.

W dniu 11 maja 2016r. w wiadomości e- mail skierowanej do S. D. A. M. poinformował, iż otrzymał cesję dot. innych podwykonawców, a G. S. (1) nie, a wszystkie cesje będą realizowane jednocześnie (stosownie do wartości zatrzymanych środków w stosunku do S. D.).

W tym samym dniu A. M. poinformował G. S. (1), że wypłata nastąpi po otrzymaniu wszystkich cesji.

Dowód: porozumienie z dnia 29 kwietnia 2016 roku k. 317; korespondencja e- mail k. 254; zeznania świadka W. S., oraz reprezentanta pozwanego A. M. k- 409 – 410 .

Sąd ustalił powyższy stan faktyczny na podstawie dowodów w zakresie powołanym przy powyższych ustaleniach. Sąd oparł się na dowodach z dokumentów i wydrukach mailowych jako nie kwestionowanych przez strony również w zakresie, iż osoby w dokumentach tych podpisane oraz podane jako nadawcy i odbiorcy wiadomości złożyły oświadczenia jak w treści. Sąd uznał za wiarygodne zeznania świadków i stron w zakresie powołanym jak wyżej oceniając je jako spójne, logiczne i znajdujące odzwierciedlenie w pozostałym materiale dowodowym.

Sąd pominął dowód z zeznań pozwanego D., uznając jego niestawiennictwo za nieusprawiedliwione. Wnioski co do dowodu z opinii biegłych zostały przez strony cofnięte.

Sąd zważył co następuje:

W niniejszej sprawie przedmiot roszczenia stanowiła należność za roboty podstawowe (pierwotna wartość netto 140 000 zł – brutto 172 200 brutto) i za roboty dodatkowe (pierwotna wartość netto 90 000 zł – brutto 110 700 zł).

W pierwszej kolejności należało rozstrzygnąć zarzut obu pozwanych, czy istotnie zakres robót podstawowych ujęty w zleceniu z dnia 9 lipca 2015r. obejmował również zakres robót wskazanych przez powoda jako dodatkowe.

W ocenie Sądu brak było podstaw dla przyjęcia, iż zakres robót zleconych dodatkowo, a obejmujących tzw. uziom zewnętrzny podstacji PT P., mieścił się w zakresie zlecenia podstawowego z dnia 9 lipca 2015 roku. Zeznania świadków, powoda oraz dokumenty dotyczące tego zlecenia - przedmiar i kosztorys, a także sekwencja zdarzeń wskazywały bezsprzecznie, że pozwany S. D. (1) nie zlecił powodowi G. S. (1) wykonania uziomu zewnętrznego pierwotnym zleceniem. Powód otrzymał do wyceny tylko pewien, ściśle określony zakres robót energetycznych, ten zakres wycenił i ten zakres został mu zlecony. Wynikało to wyraźnie z zeznań świadka B., który prowadził negocjacje w tej sprawie oraz powoda. Nadinterpretacja zapisów zlecenia dokonana przez pozwanych nie znajdowała odzwierciedlenia w rzeczywistym stanie rzeczy i przede wszystkim woli stron zawierających wówczas przedmiotową umowę. Sąd wynagrodzenie ryczałtowe uzgodnione w pierwotnym zleceniu z dnia 9 lipca 2015 roku opiewające na kwotę 140 000 zł nie dotyczyło spornego uziomu zewnętrznego. Chybione zatem były twierdzenia pozwanych jakoby wynagrodzenie to było wynagrodzeniem ryczałtowym obejmującym także ewentualne „dodatkowe” zlecenia, niejako obok zlecenia głównego z dnia 9 lipca 2015 roku, zwłaszcza że roboty dodatkowe zostały wycenione na kwotę 90 000,00 zł, a więc jest to kwota która zwiększała wartość podstawowego zlecenia o ponad połowę.

Tym samym przyjęcie należało, iż wykonane przez powoda zostały zrealizowane zarówno w zakresie podstawowym jak i dodatkowym.

Kolejna kwestia podlegająca rozstrzygnięciu to kwestia osoby odpowiedzialnej za zapłatę wyżej wskazanego wynagrodzenia.

Rozpatrując w tym zakresie odpowiedzialność pozwanych to istota sprowadzała się do rozstrzygnięcia czy na gruncie ustalonego stanu faktycznego doszło do spełnienia przesłanek odpowiedzialności solidarnej pozwanych względem powoda na gruncie art. 674¹k.c., za prace wykonane zgodnie ze zleceniem z dnia 9 lipca 2015 roku, a także kto, w jakim zakresie i w jakiej wysokości winien ponieść koszty robót dodatkowych zleconych powodowi, a polegających na wykonaniu uziomu zewnętrznego podstacji PT P..

W myśl art. 647¹ kc warunkiem przypisania solidarnej odpowiedzialności obciążającej inwestora, za prace wykonane przez podwykonawcę jest wyrażenie przez inwestora zgody na zawarcie umowy z podwykonawcą. Może nastąpić to w sposób czynny lub bierny, przy czym w tym drugim wypadku, przy zachowaniu warunków określonych przez art. 647¹§2 k.c., ustawodawca stworzył fikcję prawną wyrażenia takiej zgody(tzw. zgoda milcząca).

Wyrażenie zgody w sposób czynny, jak to przesądził Sąd Najwyższy w uchwale składu siedmiu sędziów z dnia 29 kwietnia 2008 r., III CZP 6/08 może natomiast nastąpić przez każde zachowanie inwestora, które w sposób dostateczny ujawnia jego wolę akceptacji umowy zawartej z podwykonawcą (art. 60 k.c.). Tym niemniej zgoda inwestora, wyrażona w sposób dorozumiany czynny (tak jak to jest przyjęte przy zgodzie „milczącej”) jest skuteczna, gdy dotyczy konkretnej umowy, której istotne postanowienia, decydujące o zakresie solidarnej odpowiedzialności inwestora z wykonawcą za wypłatę wynagrodzenia podwykonawcy są znane inwestorowi, albo z którymi miał możliwość zapoznania się (także wyrok Sądu Najwyższego z dnia 9 kwietnia 2008 r. V CSK 492/07, wyrok Sądu Najwyższego z dnia 6 października 2010 r. II CSK 210/10).

Co więcej czas wyrażenia zgody przez inwestora jest obojętny i zgoda ta może zostać wyrażona zarówno przed zawarciem umowy, w czasie jej zawierania jak i po jej zawarciu ponieważ art. 647¹§2 k.c. nie przewiduje żadnych ograniczeń w tym zakresie (m.inn. wyrok SN z dnia 20 czerwca 2007 roku, II CSK 108/07)

Analiza zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego i poczynione na tej podstawie ustalenia faktyczne dały podstawę do stwierdzenia, iż powód G. S. (1) wykonał roboty objęte zarówno zleceniem podstawowym z dnia 9 lipca 2015 roku na kwotę 140 000 zł netto jak i roboty tzw. dodatkowe na kwotę 90 000 zł netto.

W świetle powyższych zważeń, Sąd uznał, iż wynagrodzenie za roboty zlecone w dniu 9 lipca 2015 roku winien uiścić pozwany S. D. (1). Za roboty te również winien zapłacić (...) na zasadzie solidarnej odpowiedzialności inwestora wynikającej z cytowanego powyżej 647¹k.c., którą stosuje się odpowiednio do stosunków pomiędzy wykonawcą a dalszym podwykonawcą. W tym zakresie wskazać należy, że pozwany (...) znał dokładnie zakres wykonywanych przez powoda robót podstawowych na bieżąco kontrolował budowę. Miał tam swoich pracowników jak i ustanowionego przez siebie kierownika budowy. Powód uczestniczył w naradach koordynacyjnych podczas których wspólnie omawiano postępy prac, a jego obecność, jak i zakres wykonanych robót nie były kwestionowane. Ponadto pozwany w sierpniu/wrześniu 2015r. , a więc w trakcie realizacji przez powoda prac otrzymał od G. S. cały komplet dokumentów, w tym pierwotne zlecenie oraz projekt umowy dodatkowej.

Tym samym obaj pozwani co do zasady zobowiązani są względem powoda do solidarnej zapłaty nieuiszczonych należności za wykonanie robót zleconych w dniu 9 lipca 2015 roku.

Co się zaś tyczy robót dodatkowych Sąd nie miał podstaw by przyjąć, iż to pozwany S. D. (1) zlecił powodowi tzw. roboty dodatkowe. Niewątpliwie zlecił je W. B. (2), który jednak nie miał upoważnienia do zawarcia takiej umowy i zaciągania zobowiązania imieniem S. D. (1). Zlecenie to jednak werbalnie złożone przez W. B. (2) zostało złożone w porozumieniu i akceptacji z (...) SA, który w osobie prezesa zarządu zdecydował o wykonywaniu niniejszego przez G. S. (1), akceptując przedmiot robót i cenę. Stąd też (...) SA obowiązany jest do zapłaty z powyższego tytułu ustalonej i zaakceptowanej przez niego kwoty 90 000 zł netto.

Akceptacji niniejszego wraz z zobowiązaniem się do zapłaty kwoty co najmniej 50 000 zł netto dokonał również S. D. (1). Nastąpiło to w drodze ustaleń pomiędzy uczestnikami procesu budowlanego, kiedy G. S. zwrócił się do S. D. (1) o podpisanie umowy z dnia 13.07.2015r. (przesłanej mailem z dnia 25.08.2015r.) mającej sformalizować kwestię dodatkowego zlecenia. Wówczas to S, (...) SA ustalili, iż wartość dodatkowego zlecenia w części, a to w kwocie 50 000 zł S. D. (1) zapłaci G. S. (1), z powiększonego wynagrodzenia na mocy aneksu nr (...) do umowy z dnia 2.10.2015r. zawartego pomiędzy E. , a S. D.. Taki aneks E. i S. D. zawarli. Stąd też Sąd uznał, iż skoro pozwany S. D. (1) zawarł powyższą umowę ze zwiakszonym wynagrodzeniem celem sfinansowania robót dodatkowych G. S. , to tym samym zaakceptował zlecenie G. S. prac dodatkowych , zobowiązując się do zapłaty z tego tytułu co najmniej 50 000 zł netto. Taka bowiem kwota wynikała z aneksu. Ustalenia co do rozliczenia przedmiotowych robót pomiędzy pozwanymi wynikały z zeznań świadka W. S. oraz prezesa A. M. , znajdując odzwierciedlenie w zakresie faktu zwiększenia wynagrodzenia wynikającego wprost z aneksu nr (...) do umowy. To te osoby prowadziły rozmowy z S. D. (1) , czyniły z nim ustalenia i podpisywały umowę znając wolę i treść intencji stron, przynajmniej co do kwoty objętej umową. Zeznaniami tym zresztą nie przeciwstawiono żadnego przeciwdowodu , a pozwany S. D. (1) wezwany celem przesłuchania w charakterze strony nie stawiał się bez należytego usprawiedliwienia.

Niniejszy aneks choć czyni odpowiedzialnym solidarnie S. D. (1) w zakresie co do kwoty 50 000 zł netto, nie zwalnia jednocześnie w stosunku do G. S. pozwanego E., skoro pełna należność z tytułu robót dodatkowych zleconych przez E. nie została zapłacona powodowi. Dla zwolnienia takiego w stosunku do powoda G. S. na podstawie umowy zawartej pomiędzy jedynie pozwanymi S. (...) SA - brak podstaw.

Zawierając w/w umowę, pozwany S. D. (1) zaakceptował zobowiązanie do zapłaty kwoty 50 000 zł netto na rzecz powoda G. S. (1), dla zasądzenia od S. D. pozostałej kwoty z tytułu robót dodatkowych brak podstaw. W tym zakresie niewystarczającym były jedynie źródła osobowe, bez odzwierciedlenia niniejszego w jakimkolwiek dokumencie. Kwota 50 000 zł w świetle zeznań w/w poparta jest umową podpisaną przez S. D. , zobowiązanie w pozostałej części z niej nie wynika.

Zważywszy na powyższe Sąd w zakresie odpowiedzialności (...) SA mając na uwadze zasadne wynagrodzenie z tytułu wykonanych robót przez powoda na kwotę 172 200 brutto (140 netto) - roboty podstawowe oraz 110 700 brutto (90 000 netto) – za roboty dodatkowe, mając na uwadze częściową zapłatę w kwocie 158 200 zł i nie dochodzoną przez powoda kwotę 3741 zł - tytułem kaucji - zasądził od (...) SA różnicę w wysokości dochodzonej pozwem tj. 120 959

zł na zasadzie art. art. 647¹ kc i 647 kc z odsetkami - stosownie do terminów płatności w poszczególnych fakturach na zasadzie art. 481 kc.

Od pozwanego S. D. (1) Sąd zasądził kwotę 73 235 tj. od żądanej kwoty 120 959, 00 zł odliczył 47 724 zł . Odliczona kwota to dochodzona przez powoda kwota robót dodatkowych za których wartość jak wskazano to w rozważaniach prawnych S. D. (1) nie odpowiadał (40 000 netto, 49 200 brutto), przy czym nie podlegała ona odliczeniu w całości bo i powód jej w całości nie dochodził, odliczając już przed wniesieniem pozwu i nie obejmując pozvem kaucji 3% w wysokości 1476 zł. Stąd brak było podstaw dla odliczenia wartości , która nie była objęta pozvem tj. w wysokości 3% od kwoty 49 200 zł. Stąd obniżenie dotyczyło różnicy pomiędzy 49 200 , a 1476, co dało wynik 47 724 zł.

O kosztach postępowania Sąd orzekł na podstawie art. 100 k.p.c. stosunkowo rozdzielając koszty.

Powód poniósł koszty w łącznej wysokości 15 135,36 zł (6048, 17,7200,1870). Pozwany S. D. (1) poniósł koszty w łącznej wysokości 8 496,42 zł (7 200 zł, 411,21, 411,21, 80,175, 175). Pozwany (...) poniósł koszty w łącznej wysokości 7 217,00 zł (7200, 17). Powód jedynie częściowo tj. w 60% wygrał spór z pozwanym S. D. (1), stąd zobowiązany jest do zwrotu na jego rzecz kwoty 3 387,77 zł stanowiącej 40% kosztów tego pozwanego (pkt 4 wyroku). Koszty wygranej części powództwa powoda tj. 60% w wysokości 9 081,22 zł zobowiązani są zwrócić na rzecz powoda obaj pozwani solidarnie (pkt 5 wyroku). Pozostałą część kosztów wygranych przez powoda w stosunku do pozwanego E. (dalsze 40%) tj. kwotę 6 054,14 zobowiązany jest uiścić na rzecz powoda pozwany (...) jako przegrywający proces w całości.